

ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
(นายศุภชัย ใจสมุทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ)

☐ เป็นร่างการเงิน ☒ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติมีหลักการเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเหตุผลเนื่องจากเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันจึงไม่สอดคล้องกับสภาพการที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับกับองค์การสหประชาชาติได้พัฒนากฎหมายแม่แบบขึ้นใหม่หลายฉบับเพื่อรองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในบริบทที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัล สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมทั้งกฎเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวก สร้างความมั่นคงปลอดภัย สร้างความมั่นใจ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตและประกอบธุรกิจ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รองรับการแข่งขันประเทศไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ มีดังต่อไปนี้

(1) กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ร่างมาตรา 3)

(2) กำหนดวัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติในการสนับสนุนให้ใช้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักในการทำธุรกรรมแทนการทำธุรกรรมเป็นเอกสารในรูปแบบเดิม โดยสร้างความชัดเจนและความเชื่อมั่นในผลทางกฎหมายของการทำธุรกรรมดังกล่าวในทุกขั้นตอน แต่ไม่ได้ห้ามการทำธุรกรรมเป็นเอกสารในรูปแบบเดิม (ร่างมาตรา 4)

(3) กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ธุรกรรมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาในเรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำมีหน้าที่ต้องไปแสดงตนต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำต้องแสดงเจตนาให้ความยินยอมต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ และเรื่องที่ได้โดยสภาพยังไม่สมควรทำเป็นธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างมาตรา 5)

(4) กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมทุกประเภทตามกฎหมายทุกฉบับ ทั้งที่เป็นธุรกรรมระหว่างเอกชนกับเอกชนหรือเป็นธุรกรรมระหว่างเอกชนกับรัฐ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดวิธีทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เรื่องใดไว้โดยเฉพาะ ก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายนั้น (ร่างมาตรา 6)

(5) กำหนดผลทางกฎหมายของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้ การใดที่มีได้บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นที่ว่าด้วยการนั้น (ร่างมาตรา 7)

(6) กำหนดบทนิยามของคำว่า “ธุรกรรม” “อิเล็กทรอนิกส์” “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” “ข้อความ” “ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” “ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” “ข้อมูลชีวภาพ” “เจ้าของลายมือชื่อ” “ตราประทับอิเล็กทรอนิกส์” “ระบบข้อมูล” “ที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์” “ระบบอัตโนมัติ” “ผู้ส่งข้อมูล” “ผู้รับข้อมูล” “บุคคลซึ่งเป็นสื่อกลาง” “บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” “อัตลักษณ์” “การพิสูจน์ตัวตน” “สิ่งที่ยืนยันตัวตน” “การยืนยันตัวตน” “ตราสารเปลี่ยนมือ” “ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์” “บริการระบบตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์” “สำนักงาน” “ผู้อำนวยการ” และ “รัฐมนตรี” (ร่างมาตรา 8)

(7) กำหนดบทบัญญัติว่าด้วยบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัตินี้ เช่น กำหนดผลผูกพันและมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมายแก่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นโดยถูกต้องตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีสถานะเช่นเดียวกับเอกสารหรือพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่น กำหนดปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้วิเคราะห์ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยในความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดให้ในการพิจารณาของศาลหากมีผู้โต้แย้งความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้โต้แย้งเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์และออกค่าใช้จ่ายในการพิสูจน์ และศาลอาจจัดทำบัญชีพยานผู้เชี่ยวชาญที่สามารถแสดงความเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ เป็นต้น (หมวด 1 ร่างมาตรา 10 ถึงร่างมาตรา 26)

(8) กำหนดบทบัญญัติว่าด้วยการแสดงเจตนา การรับและส่งข้อมูล และการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น กำหนดให้การแสดงเจตนาของบุคคลอาจเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ และบุคคลใดจะปฏิเสธผลผูกพันหรือผลบังคับทางกฎหมายของการแสดงเจตนา โดยอ้างเพียงเพราะเหตุที่ได้ทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ กำหนดข้อสันนิษฐานทางกฎหมายในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลได้รับแจ้งจากผู้รับข้อมูลว่าได้รับข้อมูลแล้ว ให้ถือว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ได้รับมา เป็นต้น (หมวด 2 ร่างมาตรา 27 ถึงมาตรา 43)

(9) กำหนดบทบัญญัติว่าด้วยตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น กำหนดให้ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์มีผลบังคับตามกฎหมายเช่นเดียวกับตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสาร ผู้ใดจะปฏิเสธผลผูกพันทางกฎหมายของตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เพียงเพราะเหตุที่ได้ทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ กำหนดลักษณะของตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ กำหนดให้การจัดทำตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้แทนตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสาร หรือการจัดทำตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารเพื่อใช้แทนตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้โดยมีข้อความครบถ้วนถูกต้องและต้องดำเนินการด้วยวิธีที่กำหนดไว้ เป็นต้น (หมวด 3 ร่างมาตรา 44 ถึงร่างมาตรา 50)

(10) กำหนดบทบัญญัติว่าด้วยบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น กำหนดให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บริการพิสูจน์หรือยืนยันตัวตนของบุคคล บริการการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ บริการประทับเวลาและวันที่ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ บริการรับ ส่ง หรือจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บริการจดทะเบียนหรือรับรองเว็บไซต์หรือโดเมนเนม บริการระบบตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือบริการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องดำเนินการ เป็นต้น (หมวด 4 ร่างมาตรา 51 ถึงร่างมาตรา 58)

(11) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองในวาระแรก หรือในระยะแรกของการใช้บังคับกฎหมาย และรองรับสิทธิของผู้ประกอบธุรกิจให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีใบอนุญาตตามกฎหมายเดิม เป็นต้น (บทเฉพาะกาล ร่างมาตรา 59 ถึงร่างมาตรา 63)

ตารางเปรียบเทียบร่างแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า“พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544”	มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า“พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544”
มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
	มาตรา 3 ภายใต้อำนาจมาตรา 63 ให้ยกเลิก (1) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	(2) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (3) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 (4) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
	มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนให้ใช้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักในการทำธุรกรรมแทนการทำธุรกรรมเป็นเอกสารในรูปแบบเดิม โดยสร้างความชัดเจนและความเชื่อมั่นในผลทางกฎหมายของการทำธุรกรรมดังกล่าวในทุกขั้นตอน แต่มิได้ห้ามการทำธุรกรรมเป็นเอกสารในรูปแบบเดิม
	มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับแก่ธุรกรรมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาในเรื่องดังต่อไปนี้ (1) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องไปแสดงตนต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ (2) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องแสดงเจตนาให้ความยินยอมต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ (3) เรื่องที่โดยสภาพยังไม่สมควรทำเป็นธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ธุรกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับ ความในวรรคหนึ่งไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงกฎหมายหรือกฎใดที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด 4	มาตรา 6 ภายใต้บังคับมาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมทุกประเภทตามกฎหมายทุกฉบับ ทั้งที่เป็นธุรกรรมระหว่างเอกชนกับเอกชนหรือเป็นธุรกรรมระหว่างเอกชนกับรัฐ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดวิธีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้เป็นการเฉพาะ ก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายนั้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>มาตรา 7 ผลทางกฎหมายของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ การใดมิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นที่ว่าด้วยการนั้น</u>
มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “ธุรกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ หรือในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด 4 “อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน “ข้อความ” หมายความว่า เรื่องราว หรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ “ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทาง	มาตรา 8 ในพระราชบัญญัตินี้ “ธุรกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับ<u>นิติกรรมนิติกรรมใน</u>ทางแพ่งและพาณิชย์ <u>หรือในทางนิติกรรมของนิติบุคคลของรัฐที่กำหนดในหมวด 4 และ</u>ให้หมายความรวมถึง<u>วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง สัญญาทางปกครอง และการทำการอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ด้วย</u> อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ธุรกรรมที่<u>กระทำ</u>ขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน “ข้อความ” หมายความว่า <u>เรื่องราว หรือข้อเท็จจริง ไม่่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ ที่เป็นหลักฐานแห่งความนั้น</u> “ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ <u>เช่น วิธีการแสดงเปลี่ยนแปลงข้อมูลทาง</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
อิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือโทรสาร “ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักษรระ ตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ใน รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้ เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับ ข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น “ระบบข้อมูล” หมายความว่า กระบวนการประมวลผล ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับสร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	<u>อิเล็กทรอนิกส์ สดทพชอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรศัพท์ พินท์ หรือโทรสาร</u> “ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า <u>อักษร อักษร ตัวอักษร ตัวเลข เสียง ข้อมูลชีวภาพ หรือ สัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ โดยวิธีที่ระบุวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้ เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่แก้ไขข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาดอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคล ดังกล่าวยอมรับข้อเท็จจริงในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และการแสดงเจตนาของผู้นั้นในเนื้อหาสาระของข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์</u> “ข้อมูลชีวภาพ” หมายความว่า ข้อมูลชีวภาพตาม กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล “เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า บุคคลซึ่งถือข้อมูล สำหรับสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของตนและกระทำการ ในนามของตนเองหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น ซึ่งตนทำการแทน “ตราประทับอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ตัวอักษร ตัวเลข เสียง หรือสัญลักษณ์อื่นที่สร้างขึ้นในรูปแบบ อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ร่วมกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่น เพื่อระบุตัวนิติบุคคลเจ้าของตราประทับและการแสดง เจตนาของนิติบุคคลในเนื้อหาของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ “ระบบข้อมูล” หมายความว่า <u>กระบวนการประมวลผล ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการสร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
“การพิสูจน์และยืนยันตัวตน” หมายความว่า กระบวนการพิสูจน์และยืนยันความถูกต้องของตัวบุคคล “ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล” หมายความว่า เครือข่ายทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างบุคคลใด ๆ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์และยืนยันตัวตน และการทำธุรกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการพิสูจน์และยืนยันตัวตน “ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ” หมายความว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอัตโนมัติอื่น ที่ใช้เพื่อที่จะทำให้เกิดการกระทำหรือการตอบสนองต่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการปฏิบัติการใด ๆ ต่อระบบข้อมูล ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยปราศจากการตรวจสอบหรือการแทรกแซงโดยบุคคลธรรมดาในแต่ละครั้งที่มีการดำเนินการหรือแต่ละครั้งที่ระบบได้สร้างการตอบสนอง “การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การส่งหรือรับข้อความด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า “ผู้ส่งข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้ส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก่อนจะมีการเก็บรักษาข้อมูลเพื่อส่งไปตามวิธีการที่ผู้นั้นกำหนด โดยบุคคลนั้นอาจจะส่งหรือสร้าง	<u>“ที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า สถานที่หรือช่องทางในระบบข้อมูลที่บุคคลจะใช้ติดต่อกันทางอิเล็กทรอนิกส์</u> <u>“ระบบอัตโนมัติ” หมายความว่า ระบบข้อมูลที่สามารถปฏิบัติการได้เองโดยไม่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบหรือแทรกแซงโดยบุคคลธรรมดา</u> <u>“ผู้ส่งข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้ส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก่อนจะมีการเก็บรักษาข้อมูลเพื่อส่งไปตามวิธีการที่ผู้นั้นกำหนด โดยบุคคลนั้นอาจจะส่งหรือสร้าง</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง หรือมีการส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในนามหรือแทนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น “ผู้รับข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ส่งข้อมูลประสงค์จะส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ และได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น “บุคคลที่เป็นสื่อกลาง” หมายความว่า บุคคลซึ่งกระทำการในนามผู้อื่นในการส่ง รับ หรือเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะ รวมถึงให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น “ใบรับรอง” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการบันทึกอื่นใด ซึ่งยืนยันความเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของลายมือชื่อกับข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ “เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งถือข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นในนามตนเองหรือแทนบุคคลอื่น “คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ผู้ซึ่งอาจกระทำการใด ๆ โดยขึ้นอยู่กับใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า (1) กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น	<u>และส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นโดยบุคคลนั้นหรือส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะสร้างด้วยตนเองหรือมีที่ส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในนามหรือแทนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ หรือให้บุคคลอื่นสร้างนามตนเอง แต่ไม่รวมถึงบุคคลที่ซึ่งเป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการรับส่งอิเล็กทรอนิกส์นั้น</u> “ผู้รับข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ส่งข้อมูลประสงค์จะส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ <u>และได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทั้งนี้ แต่ไม่รวมถึงบุคคลที่ซึ่งเป็นสื่อกลางสำหรับเกี่ยวกับการรับส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น</u> “บุคคลที่เป็นสื่อกลาง” หมายความว่า บุคคลซึ่งกระทำการในนามผู้อื่นในการส่ง รับ หรือเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อันใดอันหนึ่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หนึ่งโดยเป็นการเฉพาะ <u>และให้หมายความรวมถึงการให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวอีกด้วย</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
(2) รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา (3) องค์การมหาชนที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา (4) หน่วยงานของรัฐสภา (5) หน่วยงานของศาล ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี (6) องค์การตามรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท (7) องค์การอิสระที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย (8) นิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินงานของรัฐไม่ว่าในการใด ๆ “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	“บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติในหมวด 4 “อัตลักษณ์” หมายความว่า ลักษณะเฉพาะของบุคคลซึ่งสามารถบ่งบอกหรือจำแนกได้โดยคุณลักษณะหรือชุดของคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลนั้น “การพิสูจน์ตัวตน” หมายความว่า กระบวนการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบุคคล และการตรวจสอบความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์นั้น “สิ่งที่ไยยันยันทัดตน” หมายความว่า สิ่งที่ใช้เชื่อมโยงอัตลักษณ์กับบุคคลซึ่งบุคคลนั้นครอบครองและควบคุมเพื่อใช้ในการยืนยันตัวตน เช่น รหัสผ่าน ข้อมูลชีวภาพ

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	<u>“การยืนยันตัวตน” หมายความว่า กระบวนการยืนยันอัตลักษณ์ของบุคคลด้วยการตรวจสอบสิ่งที่ใช้ยืนยันตัวตนของบุคคลนั้น</u> <u>“ตราสารเปลี่ยนมือ” หมายความว่า เอกสารหรือตราสาร ซึ่งให้ผู้ทรงมีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลอีกคนหนึ่งต้องกระทำการชำระหนี้ตามที่ระบุในเอกสารหรือตราสารนั้น โดยผู้ทรงอาจโอนสิทธิเรียกร้องตามเอกสารหรือตราสารให้แก่บุคคลอื่นด้วยการส่งมอบเอกสารหรือตราสารนั้นให้</u> <u>“ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ตราสารเปลี่ยนมือที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และมีลักษณะครบถ้วนถ้วนตาตรา 45</u> <u>“บริการระบบตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการด้านการสร้าง การเก็บรักษา การส่งมอบการครอบครอง หรือการอื่นใดเกี่ยวกับตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์</u> “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
มาตรา 5 บทบัญญัติมาตรา 13 ถึงมาตรา 24 และบทบัญญัติมาตรา 26 ถึงมาตรา 31 จะตกลงกันเป็นอย่างอื่นก็ได้	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา 9 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ <u>กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้</u>
หมวด 1 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	หมวด 1 บททั่วไป
มาตรา 7 ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของข้อความใดเพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	
	มาตรา 10 ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้มีผลผูกพันและมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย <u>ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 17 มีสถานะเช่นเดียวกับเอกสารหรือพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่น</u>
	มาตรา 11 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยในความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้พิเคราะห์โดยอาศัยปัจจัยดังต่อไปนี้ (1) ลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษา หรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (2) การคงความครบถ้วนถูกต้อง และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่การเปลี่ยนแปลงด้วยเทคโนโลยีใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือ

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>การแสดงความซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น</u> (3) <u>ลักษณะหรือวิธีการที่ใช้ในการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น</u> (4) <u>พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงที่เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์</u>
	<u>มาตรา 12 ในการพิจารณาของศาล หากมีผู้โต้แย้งความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ยืนยัน หรือรับรองตามมาตรา 26 (1) (2) หรือ (3) ให้ผู้โต้แย้งเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์และออกค่าใช้จ่ายในการพิสูจน์</u> <u>ศาลอาจจัดทำบัญชีพยานผู้เชี่ยวชาญที่สามารถแสดงความเห็นเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้</u>
มาตรา 8 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา 9 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดง หรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีไม่ทำเป็นหนังสือ ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่มีเอกสารมาแสดง ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดงตามที่กฎหมายกำหนด	มาตรา 13 <u>บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑</u> ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้<u>ตัวหนังสือ</u>ต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดง หรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีไม่ทำเป็นหนังสือ ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่มีเอกสารมาแสดง <u>ตัวหากได้มีการจัดทำข้อความเรื่องนั้นขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยตัวหนังสือหรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าข้อความนั้นเรื่องดังกล่าวได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดงตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการปิดอากรแสตมป์ หากได้มีการชำระเงินแทนหรือดำเนินการอื่นใดด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเกี่ยวข้องประกาศกำหนด ให้ถือว่าหนังสือหลักฐานเป็นหนังสือ หรือเอกสาร ซึ่งมีลักษณะเป็นตราสารนั้นได้มีการปิดอากรแสตมป์และขีดฆ่าตามกฎหมายนั้นแล้ว ในการนี้ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว คณะกรรมการจะกำหนดกรอบและแนวทางเพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปไว้ด้วยก็ได้	
มาตรา 9 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มีการลงลายมือชื่อหรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีที่ไม่มีการลงลายมือชื่อไว้ให้ถือว่าได้มีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า (1) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ (2) ใช้วิธีการในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (ก) วิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมทั้งปวง รวมถึงข้อตกลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือ (ข) วิธีการอื่นใดที่สามารถยืนยันตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อตาม (1) ได้ด้วยวิธีการนั้นเองหรือประกอบกับพยานหลักฐานอื่น วิธีการที่เชื่อถือได้ตามวรรคหนึ่ง (2) (ก) ให้คำนึงถึง (1) ความมั่นคงและรัดกุมของการใช้วิธีการหรืออุปกรณ์ในการระบุตัวบุคคล สภาพพร้อมใช้งานของทางเลือกในการระบุตัวบุคคล กฎเกณฑ์เกี่ยวกับลายมือชื่อที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระดับความมั่นคงปลอดภัยของการใช้ลายมือ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปฏิบัติตามกระบวนการในการระบุตัวบุคคลผู้เป็นสื่อกลาง ระดับของการยอมรับหรือไม่ยอมรับ วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวบุคคลในการทำธุรกรรม วิธีการระบุตัวบุคคล ณ ช่วงเวลาที่มีการทำธุรกรรมและติดต่อสื่อสาร (2) ลักษณะ ประเภท หรือขนาดของธุรกรรมที่ทำ จำนวนครั้งหรือความสม่ำเสมอในการทำธุรกรรม ประเพณีทางการค้าหรือทางปฏิบัติ ความสำคัญ มูลค่าของธุรกรรมที่ทำ หรือ (3) ความรัดกุมของระบบการติดต่อสื่อสาร ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการประทับตราของนิติบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยโดยอนุโลม	
มาตรา 10 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิมอย่างเอกสารต้นฉบับ ถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้ว (1) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์ และ (2) สามารถแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้ ความถูกต้องของข้อความตาม (1) ให้พิจารณาถึงความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดของข้อความ เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดงข้อความซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อความนั้น	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ในการวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของวิธีการรักษาความถูกต้องของข้อความตาม (1) ให้พิเคราะห์ถึงพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างข้อความนั้น ในกรณีที่มีการทำสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งสำหรับใช้อ้างอิงข้อความของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากสิ่งพิมพ์ออกนั้นมีข้อความถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และมีการรับรองสิ่งพิมพ์ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดแล้ว ให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกดังกล่าวใช้แทนต้นฉบับได้	
มาตรา 11 ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด เพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใดนั้นให้พิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษา หรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะหรือวิธีการเก็บรักษา ความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความลักษณะ หรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูล รวมทั้งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วย	
มาตรา 12 ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 10 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เก็บรักษาเอกสารหรือข้อความใด ถ้าได้เก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์	มาตรา 14 <u>ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 10</u> ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มีการเก็บรักษาหนังสือ เอกสารหรือข้อความใด <u>หรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีไม่เก็บรักษาหนังสือ เอกสาร หรือข้อความใด</u> <u>ถ้าหากได้เก็บรักษา</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความตามที่กฎหมายต้องการแล้ว (1) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง (2) ได้เก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่สร้าง ส่ง หรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรืออยู่ในรูปแบบที่สามารถแสดงข้อความที่สร้าง ส่ง หรือได้รับให้ปรากฏอย่างถูกต้องได้ และ (3) ได้เก็บรักษาข้อความส่วนที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่งหรือได้รับข้อความดังกล่าว ถ้ามี ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับข้อความที่ใช้เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความใด อาจกำหนดหลักเกณฑ์รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความนั้นได้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในมาตรานี้	ในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ <u>ตามหลักเกณฑ์</u> หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด <u>ทั้งนี้</u> ตาม<u>หลักเกณฑ์</u>เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาหนังสือ เอกสารหรือข้อความตามที่กฎหมาย <u>กำหนดไว้</u>แล้ว (1) <u>ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น</u>สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ <u>ได้โดยสะดวกและไม่เปลี่ยนแปลง</u> (2) <u>ได้เก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น</u>ให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่สร้าง ส่ง หรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรืออยู่ในรูปแบบที่สามารถแสดงข้อความที่สร้าง ส่ง หรือได้รับให้ปรากฏอย่างถูกต้องได้ และ (3) <u>ได้เก็บรักษาข้อความส่วนที่</u>ในกรณีที่มีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้บุคคลอื่น ต้องสามารถระบุถึงแหล่งกำเนิดและปลายทางของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น <u>ตลอดจน</u> รวมทั้งสามารถระบุถึงวันที่และเวลาที่ในการส่งหรือได้รับ <u>ข้อความ</u>ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ <u>ทั้งนี้</u>
มาตรา 12/1 ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 มาใช้บังคับกับเอกสารหรือข้อความที่ได้มีการจัดทำหรือแปลงให้อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ในภายหลังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และการเก็บรักษาเอกสารและข้อความดังกล่าวด้วยโดยอัตโนมัติ การจัดทำหรือแปลงเอกสารและข้อความให้อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	
มาตรา 13 คำเสนอหรือคำสนองในการทำสัญญาอาจทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และห้ามมิให้ปฏิเสธการมีผลทางกฎหมายของสัญญาเพียงเพราะเหตุที่สัญญานั้นได้ทำคำเสนอหรือคำสนองเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	
มาตรา 13/1 การเสนอเพื่อทำสัญญาผ่าน การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ครั้งเดียวหรือหลายครั้ง ซึ่งไม่ได้ส่งถึงบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง แต่บุคคลทั่วไปที่ใช้ระบบข้อมูลนั้นสามารถเข้าถึงได้ รวมถึงการเสนอโดยให้ระบบข้อมูลสามารถโต้ตอบได้โดยอัตโนมัติ ในการทำคำสั่งผ่านระบบข้อมูลให้ถือเป็นคำเชิญชวนเพื่อทำคำเสนอ เว้นแต่การเสนอเพื่อทำสัญญาระบุได้โดยแจ้งชัดถึงเจตนาของบุคคลที่ทำการเสนอที่จะผูกพันหากมีการสนองรับ	
มาตรา 13/2 ห้ามมิให้ปฏิเสธความสมบูรณ์หรือการบังคับใช้ของสัญญาที่ทำโดยการโต้ตอบระหว่างระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติกับบุคคลธรรมดา หรือระหว่างระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติด้วยกัน เพียงเพราะเหตุที่ไม่มีบุคคลธรรมดาเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินการในแต่ละครั้งที่กระทำโดยระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติหรือในผลแห่งสัญญา	
มาตรา 14 ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล การแสดงเจตนาหรือคำบอกกล่าวอาจทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
มาตรา 15 บุคคลใดเป็นผู้ส่งข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการส่งโดยวิธีใด ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้นั้น ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล ให้ถือว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูล หากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ส่งโดย (1) บุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือ (2) ระบบข้อมูลที่ผู้ส่งข้อมูลหรือบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลได้กำหนดไว้ล่วงหน้าให้สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ	
มาตรา 16 ผู้รับข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งข้อมูลและชอบที่จะดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ ถ้า (1) ผู้รับข้อมูลได้ตรวจสอบโดยสมควรตามวิธีการที่ผู้ส่งข้อมูลได้ตกลงหรือผูกพันตนไว้ว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูล หรือ (2) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลซึ่งใช้วิธีการที่ผู้ส่งข้อมูลใช้ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นของผู้ส่งข้อมูลซึ่งบุคคลนั้นได้ล่วงรู้โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับผู้ส่งข้อมูลหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูล ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับ ถ้า (1) ในขณะนั้นผู้รับข้อมูลได้รับแจ้งจากผู้ส่งข้อมูลว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นมิใช่ของผู้ส่งข้อมูล และในขณะเดียวกันผู้รับข้อมูลมีเวลาพอสมควรที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้รับแจ้งนั้น หรือ (2) กรณีตามวรรคหนึ่ง (2) เมื่อผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิใช่ของผู้ส่งข้อมูล หากผู้รับ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร หรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว	
มาตรา 17 ในกรณีตามมาตรา 15 หรือมาตรา 16 วรรคหนึ่ง ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล ผู้รับข้อมูลมีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นถูกต้องตามเจตนาของผู้ส่งข้อมูลและสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ เว้นแต่ผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นมีข้อผิดพลาดอันเกิดจากการส่ง หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร หรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว	
มาตรา 17/1 ในกรณีที่มีการลงข้อมูลผิดพลาดโดยบุคคลธรรมดาและส่งผ่านระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติของผู้อื่น และระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัตินั้นไม่มีช่องทางให้บุคคลดังกล่าวแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น บุคคลดังกล่าวหรือผู้แทนมีสิทธิที่จะถอนการแสดงเจตนาในส่วนที่เกิดจากการลงข้อมูลผิดพลาดได้ หาก (1) บุคคลดังกล่าวหรือผู้แทนได้แจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงข้อผิดพลาดโดยพลันหลังจากที่ตนได้รู้ถึงข้อผิดพลาดนั้น และแสดงให้เห็นว่าได้ส่งข้อมูลผิดพลาดผ่านระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ และ (2) บุคคลดังกล่าวหรือผู้แทนไม่ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ใด ๆ จากสินค้า บริการ หรือสิ่งอื่นใดอย่างมีนัยสำคัญจากอีกฝ่ายหนึ่ง	
มาตรา 18 ผู้รับข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับแต่ละชุดเป็นข้อมูลที่แยกจากกัน และสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แต่ละชุดนั้นได้ เว้นแต่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ชุดนั้นจะซ้ำกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
อีกชุดหนึ่ง และผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซ้ำ หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว	
มาตรา 19 ในกรณีที่ต้องมีการตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าผู้ส่งข้อมูลได้ร้องขอหรือตกลงกับผู้รับข้อมูลไว้ก่อนหรือขณะที่ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือปรากฏในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้ตกลงให้ตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบหรือวิธีการใดโดยเฉพาะ การตอบแจ้งการรับอาจทำได้ด้วยการติดต่อสื่อสารจากผู้รับข้อมูล ไม่ว่าโดยระบบข้อมูลที่ทำงานโดยอัตโนมัติหรือโดยวิธีอื่นใด หรือด้วยการกระทำใด ๆ ของผู้รับข้อมูลซึ่งเพียงพอจะแสดงต่อผู้ส่งข้อมูลว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว (2) ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลกำหนดเงื่อนไขว่าจะถือว่าการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่อเมื่อได้รับการตอบแจ้งการรับจากผู้รับข้อมูล ให้ถือว่ายังไม่มี การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าผู้ส่งข้อมูลจะได้รับการตอบแจ้งการรับแล้ว (3) ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้กำหนดเงื่อนไขตามความใน (2) และผู้ส่งข้อมูลได้รับการตอบแจ้งการรับนั้นภายในเวลาที่กำหนดหรือตกลงกัน หรือภายในระยะเวลาอันสมควรในกรณีที่มิได้กำหนดหรือตกลงเวลาไว้ (ก) ผู้ส่งข้อมูลอาจส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้รับข้อมูลว่าตนยังมิได้รับการตอบแจ้งการรับและกำหนดระยะเวลาอันสมควรให้ผู้รับข้อมูลตอบแจ้งการรับ และ (ข) หากผู้ส่งข้อมูลมิได้รับการตอบแจ้งการรับภายในระยะเวลาตาม (ก) เมื่อผู้ส่งข้อมูลบอกกล่าวแก่ผู้รับข้อมูล	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
แล้ว ผู้ส่งข้อมูลขอที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้มีการส่งเลยหรือผู้ส่งข้อมูลอาจใช้สิทธิอื่นใดที่ผู้ส่งข้อมูลมีอยู่ได้	
มาตรา 20 ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลได้รับการตอบแจ้งการรับจากผู้รับข้อมูล ให้สันนิษฐานว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ข้อสันนิษฐานดังกล่าวมิให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นถูกต้องตรงกันกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ส่งข้อมูลได้ส่งมา	
มาตรา 21 ในกรณีที่ปรากฏในการตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเองว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับเป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคที่ผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลได้ตกลงหรือระบุไว้ในมาตรฐานซึ่งใช้บังคับอยู่ ให้สันนิษฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งไปนั้นได้เป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคทั้งหมดแล้ว	
มาตรา 22 การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าได้มีการส่งเมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ส่งข้อมูล	
มาตรา 23 การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามิผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล หากผู้รับข้อมูลได้กำหนดระบบข้อมูลที่ประสงค์จะใช้ในการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยเฉพาะ ให้ถือว่า การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มิผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลได้กำหนดไว้แล้ว แต่ถ้าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ส่งไปยังระบบข้อมูลอื่นของผู้รับข้อมูลซึ่งมิใช่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลกำหนดไว้ ให้ถือว่า การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มิผลนับแต่เวลาที่ได้เรียกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากระบบข้อมูลนั้น	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแม้ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลตั้งอยู่ในสถานที่อีกแห่งหนึ่งต่างหากจากสถานที่ที่ถือว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 24	
มาตรา 24 การส่งหรือการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าได้ส่ง ณ ที่ทำการงานของผู้ส่งข้อมูล หรือได้รับ ณ ที่ทำการงานของผู้รับข้อมูล แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลหรือผู้รับข้อมูลมีที่ทำการงานหลายแห่ง ให้ถือเอาที่ทำการงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุดกับธุรกรรมนั้นเป็นที่ทำการงานเพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่สามารถกำหนดได้ว่าธุรกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับที่ทำการงานแห่งใดมากที่สุด ให้ถือเอาสำนักงานใหญ่เป็นสถานที่ที่ได้รับหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ในกรณีที่ไม่ปรากฏที่ทำการงานของผู้ส่งข้อมูลหรือผู้รับข้อมูล ให้ถือเอาถิ่นที่อยู่ปกติเป็นสถานที่ที่ส่งหรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับการส่งและการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีการทางโทรเลขและโทรพิมพ์หรือวิธีการสื่อสารอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา	
มาตรา 25 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดที่ได้กระทำตามวิธีการแบบปลอดภัยที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้สันนิษฐานว่าเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้	
	<u>มาตรา 15 หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ตั้งแต่ต้น หากจัดทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ให้ถือว่ามีสถานะเป็นหนังสือหรือเอกสารต้นฉบับตามกฎหมาย</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	(1) สามารถรักษาความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่การจัดทำเสร็จสมบูรณ์ไปจนนำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นไปแสดงหรือใช้ และ (2) สามารถแสดงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำนั้นอย่างครบถ้วนถูกต้องในภายหลังได้ ในกรณีที่มีการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งแล้ว ต่อมาข้อมูลดังกล่าวสูญหายหรือถูกทำลายโดยมิใช่ความผิดของผู้ใช้หรืออ้างอิงข้อมูลนั้นให้น่าบัพัญญัติของภาค 1 ลักษณะ 5 ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือภาค 5 ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับแก่การอ้างอิงความมีอยู่ของข้อมูลดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม
	มาตรา 16 หนังสือหรือเอกสารต้นฉบับที่จัดทำเป็นกระดาษตั้งแต่ต้น หากได้แปลงหนังสือหรือเอกสารดังกล่าวให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีข้อมูลครบถ้วนถูกต้องเช่นเดียวกับหนังสือหรือเอกสารต้นฉบับ และมีลักษณะตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว เป็นการจัดทำหนังสือหรือเอกสารต้นฉบับตามที่กฎหมายกำหนด ให้นำความในมาตรา 15 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม
	มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 46 ในกรณีที่มีการทำสิ่งที่พิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 15 หรือมาตรา 16 สำหรับใช้อ้างอิงข้อความของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากสิ่งพิมพ์ออกนั้นมีข้อความครบถ้วนถูกต้องตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำและเก็บรักษาไว้ตามมาตรา 15 หรือมาตรา 16 และมีระบบตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับได้ ให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกดังกล่าวใช้อ้างอิง

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>เป็นพยานในศาลได้เสมือนหนึ่งเป็นหนังสือหรือเอกสารต้นฉบับ</u> <u>ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่หนังสือหรือเอกสารที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ออกและโดยสภาพต้องมีจำนวนจำกัดเท่าที่ออกในครั้งแรกเพื่อประโยชน์แห่งการควบคุมหรือตรวจสอบการใช้สิทธิหรือเพื่อการอื่น ไม่ว่าจะ</u> <u>หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หนังสือเดินทาง หรือหนังสือหรือเอกสารอื่นใดที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา</u>
	<u>มาตรา 18 ในกรณีที่จำเป็นต้องระบุเวลาและวันที่ของเอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ใด หากการระบุเวลาและวันทีนั้นได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ซึ่งสามารถอ้างอิงเทียบเคียงกับเวลามาตรฐานและสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ ไม่ว่าจะ</u> <u>เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่ก็ตาม หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าเอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้มีการระบุเวลาหรือวันที่แล้ว</u>
	<u>มาตรา 19 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เอกสารหรือข้อความใดต้องส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือบริการอื่นใดในทำนองเดียวกันหรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีที่ไม่ได้ส่งโดยบริการดังกล่าวไว้ หากได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ซึ่งสามารถตรวจสอบวันที่และเวลาของการส่ง การรับผู้ส่งและผู้รับ และความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าได้มีการส่งตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	มาตรา 20 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องมีการลงลายมือชื่อ หรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีที่ไม่มีการลงลายมือชื่อไว้ หากได้ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนดให้ถือว่าได้มีการลงลายมือชื่อตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว
	มาตรา 21 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องมีการประทับตราของนิติบุคคลหรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีไม่มีการประทับตราของนิติบุคคลไว้ หากได้ประทับตราประทับอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าได้มีการประทับตราของนิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว
	มาตรา 22 เอกสารหรือตราสารใดที่ต้องมีการปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร และเอกสารหรือตราสารดังกล่าวได้จัดทำขึ้นในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากได้มีการชำระเงินแทนหรือดำเนินการอื่นใดด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมสรรพากรประกาศกำหนด ให้ถือว่าได้ปิดอากรแสตมป์บริบูรณ์ตามประมวลรัษฎากรแล้ว
	มาตรา 23 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องประกาศข้อความให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปในหนังสือพิมพ์หรือกำหนดผลทางกฎหมายในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการ หากได้มีการประกาศข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในเว็บไซต์ของสื่อออนไลน์และเว็บไซต์ของผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการประกาศ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าได้มีการประกาศข้อความให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปในหนังสือพิมพ์แล้ว

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>เว็บไซต์ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นเว็บไซต์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้เป็นการทั่วไป โดยสะดวกและไม่เลือกปฏิบัติ และสามารถยืนยันความเป็นเจ้าของเว็บได้</u>
	<u>มาตรา 24 เมื่อมีกรณีที่ต้องพิสูจน์ตัวตน หากได้พิสูจน์ตัวตนโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนดให้ถือว่าได้พิสูจน์ตัวตนโดยชอบแล้ว</u>
	<u>มาตรา 25 เมื่อมีกรณีที่ที่ยืนยันตัวตน หากได้ยืนยันตัวตนโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนดให้ถือว่าได้ยืนยันตัวตนโดยชอบแล้ว</u>
	<u>มาตรา 26 ห้สำนักงานมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย</u> <u>(1) ประกาศกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากลหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องที่ดี</u> <u>(2) ประกาศยืนยันว่ามาตรฐานหรือเทคโนโลยีที่มีการใช้อยู่แล้วในเรื่องใด เป็นมาตรฐานหรือเทคโนโลยีที่เชื่อถือได้</u> <u>(3) ประกาศรับรองผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าเป็นผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้</u> <u>(4) เผยแพร่ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์</u> <u>การประกาศตาม (2) สำนักงานอาจดำเนินการได้แม้ไม่มีผู้ใดร้องขอ</u> <u>การยื่นคำขอให้รับรอง และการประกาศรับรองตาม (3) ให้ทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานประกาศกำหนด ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอให้รับรอง ให้สำนักงาน</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>พิจารณาแล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ โดยมีให้นับระยะเวลาที่ขอต้องใช้เพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของสำนักงาน และให้แจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผลแก่บุคคลดังกล่าวทราบด้วย</u> <u>การออกประกาศของสำนักงานตาม (1) และการออกหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อดำเนินการตามวรรคสาม ให้สำนักงานจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียอย่างกว้างขวาง และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานแล้ว ให้ใช้บังคับได้</u>
หมวด 2 ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์	หมวด 2 <u>การแสดงเจตนา การรับและส่งข้อมูล และการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์</u>
มาตรา 26 ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ (1) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เชื่อมโยงไปยังเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่เชื่อมโยงไปยังบุคคลอื่นภายใต้สภาพที่นำมาใช้ (2) ในขณะที่สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่มีการควบคุมของบุคคลอื่น (3) การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดแก่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ นับแต่เวลาที่ได้สร้างขึ้นสามารถจะตรวจพบได้ และ (4) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การลงลายมือชื่อเป็นไปเพื่อรับรองความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงของ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ข้อความ การเปลี่ยนแปลงใดแก่ข้อความนั้นสามารถตรวจพบได้นับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการจำกัดว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่แสดงได้ว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือการแสดงพยานหลักฐานใดเกี่ยวกับความไม่น่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์	
มาตรา 27 ในกรณีมีการใช้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลตามกฎหมาย เจ้าของลายมือชื่อต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) ใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อมิให้มีการใช้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต (2) แจ้งให้บุคคลที่คาดหมายได้โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่า จะกระทำการใดโดยขึ้นอยู่กับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือให้บริการเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทราบโดยมิชักช้า เมื่อ (ก) เจ้าของลายมือชื่อหรือควรได้รู้ว่าข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ข) เจ้าของลายมือชื่อรู้จากสภาพการณ์ที่ปรากฏว่า กรณีมีความเสี่ยงมากพอที่ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (3) ในกรณีมีการออกใบรับรองสนับสนุนการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความถูกต้องและสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ทั้งหมด ซึ่งกระทำโดยเจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับใบรับรอง นั้นตลอดอายุใบรับรอง หรือตามที่มีการกำหนดในใบรับรอง	
มาตรา 28 ในกรณีมีการให้บริการออกใบรับรองเพื่อ สนับสนุนลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลทางกฎหมาย เสมือนหนึ่งลงลายมือชื่อ ผู้ให้บริการออกใบรับรอง ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่ตนได้ แสดงไว้ (2) ใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดที่ตนได้ กระทำเกี่ยวกับใบรับรองนั้นตลอดอายุใบรับรอง หรือตามที่ มีการกำหนดในใบรับรอง (3) จัดให้มีวิธีการในการเข้าถึงโดยสมควร ให้คู่กรณี ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงในการแสดง สาระสำคัญทั้งหมดจากใบรับรองได้ ในเรื่องดังต่อไปนี้ (ก) การระบุผู้ให้บริการออกใบรับรอง (ข) เจ้าของลายมือชื่อซึ่งระบุในใบรับรองได้ควบคุม ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในขณะที่ มีการออกใบรับรอง (ค) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีผลใช้ได้ในขณะที่หรือก่อนที่มีการออกใบรับรอง (4) จัดให้มีวิธีการเข้าถึงโดยสมควร ให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง สามารถตรวจสอบกรณีดังต่อไปนี้จากใบรับรองหรือจาก วิธีอื่น (ก) วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ (ข) ข้อจำกัดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และคุณค่าที่มีการนำ ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ ใบรับรอง	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
(ค) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผลสมบูรณ์ใช้ได้และไม่สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผย โดยมีขอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ง) ข้อจำกัดเกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดชอบที่ผู้ให้บริการออกใบรับรองได้ระบุไว้ (จ) การมีวิธีการให้เจ้าของลายมือชื่อส่งคำบอกกล่าวเมื่อมีเหตุตามมาตรา 27 (2) (ฉ) การมีบริการเกี่ยวกับการเพิกถอนใบรับรองที่ทันการ (5) ในกรณีที่มีบริการตาม (4) (จ) บริการนั้นต้องมีวิธีการที่ให้เจ้าของลายมือชื่อสามารถแจ้งได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา 27 (2) และในกรณีที่มีบริการตาม (4) (ฉ) บริการนั้นต้องสามารถเพิกถอนใบรับรองได้ทันการ (6) ใช้ระบบ วิธีการ และบุคลากรที่เชื่อถือได้ในการให้บริการ	
มาตรา 29 ในการพิจารณาความเชื่อถือได้ของระบบวิธีการ และบุคลากรตามมาตรา 28 (6) ให้คำนึงถึงกรณีดังต่อไปนี้ (1) สถานภาพทางการเงิน บุคลากร และสินทรัพย์ที่มีอยู่ (2) คุณภาพของระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ (3) วิธีการออกใบรับรอง การขอใบรับรอง และการเก็บรักษาข้อมูลการให้บริการนั้น (4) การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเจ้าของลายมือชื่อที่ระบุในใบรับรองและผู้ที่สามารถคาดหมายได้ว่าจะเป็นคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง (5) ความสม่ำเสมอและขอบเขตในการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบอิสระ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
(6) องค์การที่ให้การรับรองหรือให้บริการออกใบรับรองเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการมีอยู่ของสิ่งที่กล่าวมาใน (1) ถึง (5) (7) กรณีใด ๆ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	
มาตรา 30 คู่กรณีที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ดำเนินการตามสมควรในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (2) ในกรณีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีใบรับรอง ต้องมีการดำเนินการตามสมควร ดังนี้ (ก) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของใบรับรอง การพักใช้หรือการเพิกถอนใบรับรอง และ (ข) ปฏิบัติตามข้อจำกัดใด ๆ ที่เกี่ยวกับใบรับรอง	
มาตรา 31 ใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามิมีผลทางกฎหมายโดยไม่ต้องคำนึงถึง (1) สถานที่ออกใบรับรองหรือสถานที่สร้างหรือใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ (2) สถานที่ทำการงานของผู้ออกใบรับรองหรือเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใบรับรองที่ออกในต่างประเทศให้มีผลตามกฎหมายในประเทศเช่นเดียวกับใบรับรองที่ออกในประเทศ หากการออกใบรับรองดังกล่าวได้ใช้ระบบที่เชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าระบบที่เชื่อถือได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างหรือใช้ในต่างประเทศให้ถือว่ามิมีผลตามกฎหมายในประเทศ เช่นเดียวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างหรือใช้ในประเทศ หากการสร้างหรือใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ใช้ระบบที่เชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าระบบที่เชื่อถือได้ตามพระราชบัญญัตินี้	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ในการพิจารณาว่าใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใดมีความเชื่อถือได้ตามวรรคสองหรือวรรคสาม ให้คำนึงถึง มาตรฐานระหว่างประเทศและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย	
	<u>มาตรา 27 การแสดงเจตนาของบุคคลอาจทำเป็นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ได้</u> <u>บุคคลใดจะปฏิเสธผลผูกพันหรือผลบังคับทางกฎหมาย ของการแสดงเจตนาโดยอ้างเพียงเพราะเหตุที่ได้ทำเป็น ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้</u>
	<u>มาตรา 28 ในกรณีที่ผู้ที่ส่งข้อมูลได้รับแจ้งจากผู้รับ ข้อมูลว่าได้รับข้อมูลแล้วให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับข้อมูล ได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ได้รับมา</u>
	<u>มาตรา 29 ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ใดที่ผู้ส่งข้อมูลเป็น ผู้ส่งเอง ให้ถือว่าข้อมูลนั้นเป็นของผู้ส่งข้อมูล และ ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลด้วยกันเอง ให้ถือว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งข้อมูลหากมีการส่งโดย</u> <u>(1) บุคคลซึ่งมีอำนาจทำการแทนผู้ส่งข้อมูล ในเรื่องที่ เกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือ</u> <u>(2) ระบบอัตโนมัติที่ได้รับการกำหนดให้ส่งได้โดย อัตโนมัติโดยผู้ส่งข้อมูลหรือโดยบุคคลอื่นที่ทำในนาม ของผู้ส่งข้อมูล</u>
	<u>มาตรา 30 ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลด้วย กันเอง ผู้รับข้อมูลมีสิทธิที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น เป็นของผู้ส่งข้อมูลและปฏิบัติไปตามนั้น ในกรณีดังต่อไปนี้</u> <u>(1) ผู้รับข้อมูลตรวจสอบแล้วว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าวเป็นของผู้ส่งข้อมูล โดยใช้วิธีการในการตรวจสอบ ความเป็นเจ้าของของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นตามที่ได้ ตกลงกันไว้ล่วงหน้ากับผู้ส่งข้อมูล หรือ</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	(2) ผู้รับข้อมูลแสดงได้ว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ตนได้รับเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้ส่งข้อมูลหรือผู้ซึ่งทำการในนามของผู้ส่งข้อมูล โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องทำให้บุคคลนั้นสามารถเข้าถึงวิธีการที่ผู้ส่งข้อมูลใช้เพื่อระบุความเป็นเจ้าของของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูล ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้รับข้อมูลทราบหรือได้รับแจ้งจากผู้ส่งข้อมูลโดยมีเวลาพอสมควรที่จะตรวจสอบว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นไม่ใช่ของผู้ส่งข้อมูล หรือควรทราบถึงความผิดพลาดอันเกิดขึ้นกับการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น
	มาตรา 31 ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลกำหนดเงื่อนไขไว้ว่า การส่งข้อมูลจะมีผลก็ต่อเมื่อผู้รับข้อมูลแจ้งว่าได้รับข้อมูลแล้ว ถ้ามิได้มีการแจ้งยืนยันการได้รับข้อมูล ให้ถือว่าไม่เคยมีการส่งข้อมูลดังกล่าว
	มาตรา 32 การแจ้งยืนยันการได้รับข้อมูล ให้ใช้วิธีการตามที่ตกลงกันไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มิได้ตกลงกัน ให้ใช้วิธีการดังต่อไปนี้ (1) การบอกให้ทราบโดยผู้รับข้อมูล ผ่านระบบอัตโนมัติ หรือวิธีการอื่น หรือ (2) การกระทำใด ๆ ของผู้รับข้อมูลซึ่งเพียงพอที่จะแสดงให้ผู้ส่งข้อมูลทราบได้ว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลนั้นแล้ว
	มาตรา 33 ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้กำหนดเงื่อนไขตามมาตรา 31 แต่กำหนดให้ผู้รับข้อมูลต้องแจ้งการได้รับข้อมูลด้วย ถ้าผู้รับข้อมูลมิได้แจ้งการได้รับข้อมูลภายในระยะเวลาที่ผู้ส่งข้อมูลกำหนด หรือภายในระยะเวลา

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>อันสมควรในกรณีที่มีได้มีการกำหนดระยะเวลา ผู้ส่งข้อมูลมีสิทธิดังต่อไปนี้</u> <u>(1) แจ้งให้ผู้รับข้อมูลทราบว่าผู้ส่งข้อมูลยังมิได้รับแจ้งยืนยันการรับข้อมูล และกำหนดระยะเวลาอันสมควรให้แจ้งยืนยันการรับข้อมูล</u> <u>(2) หากผู้รับข้อมูลยังไม่แจ้งยืนยันการรับข้อมูลภายในระยะเวลาที่กำหนดตาม (๑) ผู้ส่งข้อมูลมีสิทธิถือว่าไม่มีการส่งข้อมูลนั้น หรือใช้สิทธิอื่นที่พึงมีได้เมื่อแจ้งให้ผู้รับทราบข้อมูลแล้ว</u>
	<u>มาตรา 34 ในการแจ้งการได้รับข้อมูล หากมีความใดบอกให้ทราบว่าข้อมูลที่อ้างถึงได้เป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคตามที่ตกลงกันไว้หรือตามเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางเทคนิคดังกล่าว</u>
	<u>มาตรา 35 เว้นแต่ผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลจะตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าผู้ส่งข้อมูลได้ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออกไปในเวลาดังต่อไปนี้</u> <u>(1) เวลาเมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์พ้นจากระบบข้อมูลที่อยู่ในความควบคุมของผู้ส่งข้อมูลหรือของบุคคลอื่นซึ่งส่งข้อมูลแทนผู้ส่งข้อมูล</u> <u>(2) ในกรณีที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มิได้พ้นไปจากระบบข้อมูลที่อยู่ในความควบคุมของผู้ส่งข้อมูลหรือของบุคคลอื่นซึ่งส่งข้อมูลแทนผู้ส่งข้อมูล ให้ถือว่าเวลาส่งได้แก่เวลาที่มีการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น</u>
	<u>มาตรา 36 เว้นแต่ผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลจะตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในเวลาดังต่อไปนี้</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	(1) ในกรณีที่ ผู้รับข้อมูลได้กำหนดที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับใช้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้ว และผู้ส่งข้อมูลส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ให้ถือว่าเวลาที่ได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้แก่เวลาที่ผู้รับข้อมูลนั้นอาจเรียกดูข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ (2) ในกรณีที่ ผู้รับข้อมูลได้กำหนดที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับใช้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้ว แต่ผู้ส่งข้อมูลส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นของผู้รับข้อมูล ให้ถือว่าเวลาที่ได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้แก่เวลาที่ผู้รับข้อมูลนั้นรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ถูกส่งไปยังที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นดังกล่าวและเป็นเวลาที่อาจเรียกดูข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นนั้นได้ (3) ในกรณีที่ ผู้รับข้อมูลมิได้กำหนดที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับใช้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ให้ถือว่าเวลาที่ได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้แก่เวลาที่ผู้รับข้อมูลนั้นรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ถูกส่งไปยังที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้รับข้อมูลและเป็นเวลาที่อาจเรียกดูข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับข้อมูลอาจเรียกดูข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ เมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเข้าสู่ที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้รับข้อมูล
	มาตรา 37 เว้นแต่ผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น การส่งหรือการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะได้ส่งหรือรับ ณ สถานที่ใด ๆ ให้ถือว่าผู้ส่งข้อมูลได้ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากภูมิลำเนาของผู้ส่งข้อมูล

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>และผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ภูมิลำเนาของ ผู้รับข้อมูล</u>
	<u>มาตรา 38 ผู้รับข้อมูลมีสิทธิโดยชอบที่จะถือว่าข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับแต่ละชุดซึ่งส่งมาแต่ละครั้งเป็น ข้อมูลที่แยกจากกัน และสามารถดำเนินการไปตามข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์แต่ละชุดนั้นได้ เว้นแต่ผู้รับข้อมูลรู้หรือ เมื่อได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วควรจะรู้ได้ว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งซ้ำ</u>
	<u>มาตรา 39 ให้ถือว่าการบอกกล่าวด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเชิญชวนให้บุคคลทั่วไปเข้าทำสัญญา โดยไม่ระบุผู้รับข้อมูลเป็นการเจาะจง เป็นเพียงคำเชิญ ชวนให้ทำคำเสนอเพื่อทำสัญญาเท่านั้น เว้นแต่ผู้บอก กล่าวจะได้ระบุไว้โดยชัดแจ้งถึงเจตนาของตนที่จะรับ ผูกพันทันที ในกรณีที่มีผู้ตอบรับ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่า การบอกกล่าวนั้นเป็นคำเสนอและการตอบรับเป็น คำสนอง</u> <u>ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การบอกกล่าวด้วย ระบบอัตโนมัติด้วย</u>
	<u>มาตรา 40 บุคคลใดจะปฏิเสธผลผูกพันหรือผลบังคับ ทางกฎหมายของสัญญาที่สร้างขึ้นโดยการส่งและรับข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างระบบอัตโนมัติด้วยกัน หรือระหว่าง ระบบอัตโนมัติกับบุคคล เพียงเพราะเหตุว่าสัญญานั้น ไม่มีการตรวจสอบหรือไม่มีการดำเนินการโดยบุคคลมิได้</u>
	<u>มาตรา 41 ในกรณีที่ระบบอัตโนมัตินำดำเนินการอย่างหนึ่ง อย่างใดเกี่ยวกับสัญญาแทนคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง ให้ถือว่า การดำเนินการนั้นไม่มีผลผูกพันหรือผลบังคับทาง กฎหมาย ในกรณีที่การดำเนินการดังกล่าว</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	(1) เป็นการกระทำที่คู่สัญญาฝ่ายซึ่งระบบอัตโนมัติดำเนินการแทนไม่สามารถคาดหมายได้ และ (2) เป็นกระทำที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งรู้หรือสามารถคาดหมายได้ด้วยเหตุอันสมควรว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายไม่สามารถคาดหมายได้ถึงการกระทำนั้นได้
	มาตรา 42 ในกรณีที่บุคคลธรรมดาบันทึกข้อมูลผิดพลาดในระบบอัตโนมัติของบุคคลอื่น และระบบอัตโนมัตินั้นไม่มีช่องทางให้แก้ไขข้อมูลที่ผิดพลาด ผู้บันทึกข้อมูลรวมทั้งผู้มอบอำนาจให้บันทึกข้อมูลมีสิทธิเพิกถอนการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในส่วนที่ผิดพลาดได้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (1) ผู้บันทึกข้อมูลรวมทั้งผู้มอบอำนาจให้บันทึกข้อมูลได้แจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งหรือผู้ควบคุมระบบอัตโนมัติทราบถึงข้อผิดพลาดนั้นโดยพลันเมื่อได้รู้ถึงข้อผิดพลาดนั้นแล้ว และ (2) ผู้บันทึกข้อมูลรวมทั้งผู้มอบอำนาจให้บันทึกข้อมูลยังไม่ได้รับประโยชน์หรือใช้ประโยชน์จากสินค้าหรือบริการที่ได้รับจากอีกฝ่ายหนึ่ง
	มาตรา 43 บทบัญญัติในหมวดนี้ ยกเว้นมาตรา 42 คู่สัญญาอาจตกลงเป็นอย่างอื่นได้ เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
	หมวด 3 ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์
	มาตรา 44 ให้ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์มีผลบังคับตามกฎหมายเช่นเดียวกับตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสาร ผู้ใดจะปฏิเสธผลผูกพันทางกฎหมายของตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เพียงเพราะเหตุที่ได้ทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>มาตรา 45</u> <u>ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้</u> <u>(1) มีข้อความตามที่กฎหมายกำหนดให้ตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารต้องมีหรืออาจมีได้และอาจมีข้อความอื่นเพิ่มเติมจากที่กฎหมายกำหนดได้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทำหรือใช้งานตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์โดยไม่มีผลเปลี่ยนแปลงสิทธิหรือหน้าที่ของคู่กรณี</u> <u>(2) ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ในการแสดงว่าเอกสารอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์</u> <u>(3) ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ในการควบคุมสิทธิที่เกี่ยวกับการสร้างตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ขึ้น การโอน การสลักหลัง การแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูลจนถึงการทำลายตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือใช้วิธีการตามที่สำนักงานประกาศกำหนด</u> <u>(4) ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความในตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการรักษาความถูกต้องของข้อความที่ได้แก้ไขหรือเพิ่มเติมขึ้นตามปกติของการสื่อสารหรือที่แก้ไขหรือเพิ่มเติมขึ้นโดยชอบ หรือใช้วิธีการตามที่สำนักงานประกาศกำหนด</u>
	<u>มาตรา 46</u> <u>การจัดทำตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้แทนตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสาร หรือการจัดทำตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารเพื่อใช้แทนตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ ต้องใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้โดยมีข้อความครบถ้วนถูกต้องและต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	(1) <u>บันทึกบนตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารหรือตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เดิมเพื่อแสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งว่าตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารหรือตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เดิมสิ้นผลบังคับใช้แล้ว และ</u> (2) <u>บันทึกบนตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์หรือตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารที่ทำขึ้นใหม่เพื่อแสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งว่าเดิมเคยเป็นตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารหรือตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์</u> <u>เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์หรือตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารที่ทำขึ้นใหม่ มีผลใช้บังคับแทนตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารหรือตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เดิม และให้ดำเนินการที่จำเป็นเพื่อทำให้ตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารหรือตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เดิมไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก</u> <u>การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของคู่กรณีและบุคคลที่เกี่ยวข้อง</u>
	<u>มาตรา 47 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดหรืออนุญาตให้มีการครอบครองตราสารเปลี่ยนมือได้ บุคคลใดเป็นผู้มีอำนาจควบคุมตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ได้แต่เพียงผู้เดียวและมีการระบุตัวตนของบุคคลเช่นนั้นว่าเป็นผู้มีอำนาจควบคุม โดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้ครอบครองตราสารเปลี่ยนมือนั้นแล้ว</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	มาตรา 48 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดหรืออนุญาตให้มีการส่งมอบการครอบครองตราสารเปลี่ยนมือ หากได้มีการโอนการควบคุมสิทธิในตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่ามีการส่งมอบการครอบครองแล้ว
	มาตรา 49 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดหรืออนุญาตให้มีการสลักหลังตราสารเปลี่ยนมือ หากได้กระทำโดยจัดให้มีข้อความที่จำเป็นสำหรับการสลักหลังในตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าได้มีการสลักหลังแล้ว
	มาตรา 50 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดหรืออนุญาตให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลในตราสารเปลี่ยนมือได้ หากได้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลในตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถระบุถึงข้อมูลที่ถูกรแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้หรือได้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้ถือว่าได้มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแล้ว
หมวด 3 ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	หมวด 4 บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ หรือเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูล	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
อิเล็กทรอนิกส์ หรือเพื่อป้องกันความเสียหายต่อ สาธารณชน ให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การ ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใด เป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้อง ได้รับใบอนุญาตก่อน แล้วแต่กรณี ในการกำหนดให้กรณีใดต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดโดย พิจารณาจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ นั้นประกอบกับความเหมาะสมในการควบคุมดูแลและการ ป้องกันความเสียหายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจดังกล่าว ในการนี้ จะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใด เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลในพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามวรรคหนึ่งก็ได้ หากไม่มีการกำหนดให้หน่วยงาน ของรัฐแห่งใดเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแล ให้สำนักงานเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการ ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลตามพระราชกฤษฎีกา หรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาด้วย ก่อนเสนอให้ตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ต้องจัด ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามความ เหมาะสม และนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการพิจารณา	
มาตรา 33 ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การ ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใด เป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจ ดังกล่าวต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ธุรกิจนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแจ้ง เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งในวันที่รับแจ้งนั้นและให้ผู้แจ้ง ประกอบธุรกิจนั้นได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้งดังกล่าว แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้ง ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้มีอำนาจสั่งผู้แจ้งแก้ไข ให้ถูกต้องหรือครบถ้วนและนำผลการแก้ไขมาแสดง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นหยุดการให้บริการในส่วนที่ เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้น นับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองจนกว่า จะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงาน เจ้าหน้าที่ ในการประกอบธุรกิจ ผู้แจ้งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ที่ กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและตามประกาศ ที่คณะกรรมการกำหนด หลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจไว้ด้วย ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจ ตามวรรคสี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้น ให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการประกอบธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขตามวรรคสามหรือไม่ปฏิบัติตาม วรรคห้าภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูก	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ห้ามการให้บริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้ง ของผู้ยื่นออกจากสารบบการรับแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือ ให้ผู้ยื่นทราบโดยเร็ว	
มาตรา 33/1 ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การ ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใด เป็นกิจการที่ต้องขึ้นทะเบียน ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจ ดังกล่าวต้องขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่ม ประกอบธุรกิจนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอขึ้นทะเบียนแล้ว ให้ออกใบรับการขอขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานการขอขึ้น ทะเบียนในวันที่ยื่นคำขอนั้น และหากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานการขึ้นทะเบียนแล้วเห็นว่า ครบถ้วนและถูกต้องตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ให้รับขึ้นทะเบียนและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอขึ้นทะเบียน ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอขึ้นทะเบียน ดังกล่าว และให้ผู้ขึ้นทะเบียนประกอบธุรกิจนั้นได้ตั้งแต่นั้น วันที่ได้รับขึ้นทะเบียน หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ได้ภายในระยะเวลาตามวรรคสอง ให้ผู้ขอขึ้นทะเบียน ประกอบธุรกิจไปพลางก่อนได้ นับแต่วันถัดจากวันที่ครบ กำหนดระยะเวลาดังกล่าว ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบก่อนการรับขึ้น ทะเบียนตามวรรคสอง หรือตรวจพบหลังจากที่ผู้ยื่นได้ ประกอบธุรกิจดังกล่าวแล้ว ว่าเอกสารและหลักฐานการขึ้น ทะเบียนของผู้ขอขึ้นทะเบียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ให้ แจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนหรือผู้ขึ้นทะเบียน แล้วแต่กรณี เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนภายใน	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ระยะเวลาที่กำหนด ในการนี้ ถ้าผู้ซื้อขึ้นทะเบียนหรือผู้ขึ้นทะเบียนไม่แก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วน หรือไม่ดำเนินการจนพ้นกำหนดระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สิทธิในการประกอบธุรกิจของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนตามวรรคสามเป็นอันระงับและให้ถือว่าคำขอขึ้นทะเบียนนั้นตกไป หรือให้มีคำสั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจนั้น แล้วแต่กรณี ในการประกอบธุรกิจ ผู้ขึ้นทะเบียนต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจไว้ด้วย ถ้าผู้ขึ้นทะเบียนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคห้า ให้คณะกรรมการพิจารณา มีคำสั่งปรับเป็นพินัยผู้นั้นไม่เกินหนึ่งล้านบาท โดยคำนึงถึง ความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด หลักเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผู้นั้นดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือเหมาะสมได้ ถ้าผู้ถูกปรับเป็นพินัยตามวรรคหกไม่ชำระค่าปรับ ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญาเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในการนี้ ถ้าศาลพิพากษาให้ชำระค่าปรับ หากผู้นั้นไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ให้ยึดทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชดใช้แทนค่าปรับ แต่มิให้นำมาตรการการกักขังแทนค่าปรับมาใช้แก่ผู้นั้น	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหกไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของคณะกรรมการ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคห้าซ้ำอีกภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่งปรับครั้งแรก คณะกรรมการอาจมีคำสั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียนของผู้ขึ้นทะเบียนนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ขึ้นทะเบียนทราบโดยเร็ว	
มาตรา 34 ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาต ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การคืนใบอนุญาต และการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในการประกอบธุรกิจ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หรือเงื่อนไขในใบอนุญาต หลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจไว้ด้วย ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งปรับเป็นพินัยผู้นั้น ไม่เกินสองล้านบาทและให้นำความในมาตรา 33/1 วรรคหกและวรรคเจ็ด มาใช้บังคับโดยอนุโลม	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคสี่ไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของคณะกรรมการ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสามซ้ำอีกภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่งปรับครั้งแรก คณะกรรมการอาจมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาตนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว	
มาตรา 34/1 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหมวดนี้ ให้คณะกรรมการ สำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลตามมาตรา 32 วรรคสาม ประกาศกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 32 ได้ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว	
มาตรา 34/2 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลและกำกับการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 32 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหรือสำนักงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (1) มีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้บริการหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้บริการ หรือบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการให้บริการนั้น (2) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ ในกรณีที่ผู้ให้บริการได้กระทำความผิดหรือทำให้เกิดความเสียหายเพราะเหตุฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
พระราชบัญญัตินี้หรือตามพระราชกฤษฎีกา ประกาศของ คณะกรรมการ หรือเงื่อนไขในใบอนุญาต (3) เข้าไปในสถานที่ของผู้ให้บริการในระหว่างเวลา พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ ของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริง และยึดหรืออายัดเอกสารและหลักฐาน รวมถึงสิ่งอื่นใด ที่เกี่ยวกับการให้บริการที่สงสัยว่ามีไว้เพื่อใช้หรือได้ ใช้ในการกระทำความผิด ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา นี้ ให้แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ที่หน่วยงาน ของรัฐหรือสำนักงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลออกให้ และ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร	
	<u>มาตรา 51 บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้แก่ บริการดังต่อไปนี้</u> (1) <u>บริการพิสูจน์หรือยืนยันตัวตนของบุคคล</u> (2) <u>บริการการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์</u> (3) <u>บริการประทับเวลาและวันที่ในการทำธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์</u> (4) <u>บริการรับ ส่ง หรือจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์</u> (5) <u>บริการจดทะเบียนหรือรับรองเว็บไซต์หรือ โดเมนเนม</u> (6) <u>บริการระบบตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ</u> (7) <u>บริการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</u>
	<u>มาตรา 52 ในการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ให้บริการธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่และความรับผิดชอบต้อง ดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	(1) การให้บริการเกี่ยวกับการสร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บข้อมูลอันเป็นหลักฐานของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการ (2) การจัดให้มีระบบ กระบวนการทำงาน และบุคลากรที่เชื่อถือได้ในการให้บริการ (3) การบังคับใช้มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงของระบบการให้บริการ (4) การประกาศช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการแจ้งหรือร้องเรียนการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ให้บริการ (5) การบังคับใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมทั้งมาตรการในการแจ้ง การแก้ไข การจำกัดความเสียหาย และการเยียวยาความเสียหายในกรณีที่มีความผิดพลาดเกิดขึ้นกับการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานจะประกาศกำหนดมาตรฐานวิธีการที่เชื่อถือได้ในเรื่องใด ๆ ตามวรรคหนึ่งก็ได้ ในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงระดับความเสี่ยงของบริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และลักษณะการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ละประเภทด้วย และเมื่อสำนักงานได้กำหนดแล้ว ผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ประเภทนั้นต้องดำเนินการโดยใช้วิธีการที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่สำนักงานประกาศกำหนด
	มาตรา 53 นอกจากจะต้องรับผิดชอบจากการผิดสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายใดแล้ว ผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ให้บริการและคู่กรณีที่เกี่ยวข้องจากการที่ผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามมาตรา 52 ด้วย</u>
	<u>มาตรา 54 ผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ให้บริการและคู่กรณีที่เกี่ยวข้องจากการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ในกรณีดังต่อไปนี้</u> <u>(1) ผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้กำหนดวัตถุประสงค์และข้อจำกัดของการให้บริการและแจ้งผู้ให้บริการรายนั้นและคู่กรณีที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนแล้วถึงวัตถุประสงค์และข้อจำกัดของการให้บริการ และ</u> <u>(2) ผู้ใช้บริการใช้บริการเกินหรือผิดวัตถุประสงค์หรือเกินข้อจำกัดของการให้บริการที่ผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนดไว้</u>
	<u>มาตรา 55 ผู้ใดประสงค์จะขอให้สำนักงานรับรองว่าตนเป็นผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานประกาศกำหนด</u>
	<u>มาตรา 56 ผู้ใดให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้วิธีการที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากลและสำนักงานเห็นว่าผู้นั้นให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ สำนักงานจะรับรองให้ผู้นั้นเป็นผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ โดยผู้ให้บริการมิได้ยื่นคำขอก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานประกาศกำหนด</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	<u>มาตรา 57 ให้สำนักงานเผยแพร่รายชื่อผู้ซึ่งได้รับการรับรองตามมาตรา 55 และมาตรา 56 ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน และปรับปรุงรายชื่อให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ</u> <u>การรับรองตามมาตรา 55 และมาตรา 56 และการปรับปรุงรายชื่อตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง</u> <u>การอุทธรณ์การไม่รับรองตามมาตรา 55 หรือการปรับปรุงรายชื่อตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</u>
	<u>มาตรา 58 เมื่อมีเหตุอย่างใดอันมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้สำนักงานประกาศข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้ใช้บริการทราบโดยพลัน</u> <u>ในกรณีที่ผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการหลายประเภท การประกาศตามวรรคหนึ่งให้ระบุเฉพาะประเภทบริการที่มีปัญหา พร้อมข้อความที่ว่าบริการอื่นไม่อยู่ในข่ายที่ถูกประกาศ</u>
หมวด 3/1 ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล	
มาตรา 34/3 การพิสูจน์และยืนยันตัวตนของบุคคลอาจกระทำผ่านระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลได้ ผู้ใดประสงค์จะอาศัยการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของบุคคลอื่นผ่านระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล อาจแจ้งเงื่อนไขเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลที่ต้องใช้ให้บุคคลอื่นนั้นทราบเป็นการล่วงหน้า และเมื่อได้มีการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทาง	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ดิจิทัลตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว ให้สันนิษฐานว่าบุคคลที่ได้รับการพิสูจน์และยืนยันตัวตนเป็นบุคคลนั้นจริง เงื่อนไขเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลตามวรรคสองต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการตามมาตรา 34/4 วรรคสอง แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนด โดยมีหลักประกันการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ของประชาชนโดยสะดวกและไม่เลือกปฏิบัติ	
มาตรา 34/4 ในกรณีที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ หรือเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล หรือเพื่อป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน ให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลใดเป็นการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อน และให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลจะต้องปฏิบัติ และให้มีอำนาจพิจารณาชี้คำสั่งและดำเนินการอื่นใดตามมาตรา 34 ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจก็ได้	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
หมวด 4 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ	
มาตรา 35 คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ทั้งนี้ ในพระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ หรือให้หน่วยงานของรัฐออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีด้วยก็ได้ ในการออกพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องแจ้งให้ทราบต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณีก่อนประกอบกิจการก็ได้ ในกรณีนี้ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 และบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งแล้วศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญอาจพิจารณานำหลักเกณฑ์ในเรื่องใดที่กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลหรือในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับหน้าที่และอำนาจของตนตามกฎหมายได้ รวมถึง	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
การกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมด้วย ทั้งนี้ โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา	
หมวด 5 คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	
มาตรา 36 ให้มีคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคมเป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรง คุณวุฒิอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนแปดคน ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และแต่งตั้ง พนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความ จำเป็นแต่ไม่เกินสองคน ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม วรรคหนึ่ง ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และ ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านการเงิน ด้านการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ ด้านนิติศาสตร์ ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ ด้านวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ หรือด้านอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ คณะกรรมการ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้อง ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมิใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำร่วม เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่รัฐมนตรีกำหนด	
มาตรา 37 ให้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
(1) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานเสนอตามมาตรา 43 วรรคสอง (2) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนให้ดำเนินกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ตาม (1) (3) กำหนดมาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ตาม (1) เพื่อรวบรวมข้อมูลและปัญหาเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการและพัฒนาทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (5) เสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (6) เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ (7) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (8) กำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ (9) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมีหนังสือเรียกหน่วยงานของรัฐ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
หรือบุคคลใดมาชี้แจง ให้ข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินงานได้ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา	
มาตรา 38 ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น	
มาตรา 39 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม มาตรา 38 ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (5) ได้รับโทษโดยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
มาตรา 40 ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ และให้ดำเนินการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน	
มาตรา 41 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การประชุมของคณะกรรมการอาจกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้	
มาตรา 42 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการก็ได้ ให้นำความในมาตรา 41 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม	
มาตรา 42/1 ให้คณะกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
คณะกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา 42 ให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด	
มาตรา 43 ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ ให้สำนักงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบตามมาตรา 37 (1) และจัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป	
มาตรา 43/1 แผนยุทธศาสตร์ที่สำนักงานต้องจัดทำตามมาตรา 43 วรรคสอง ต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้ (1) กลไกและมาตรการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อรองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (2) มาตรการการส่งเสริมและสนับสนุนการให้มีระบบการบริการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ (3) กระบวนการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนามาตรฐานและกฎเกณฑ์การใช้งานทางเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้การทำงานของระบบมีการเชื่อมโยงกันอย่างมีความมั่นคงปลอดภัย พร้อมใช้งาน และมีความน่าเชื่อถือในการให้บริการ	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
(4) แนวทางและมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ รวมทั้งการประยุกต์การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง (5) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนเพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าว	
หมวด 6 บทกำหนดโทษ	
มาตรา 44 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง โดยฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้หยุดการให้บริการ หรือคำสั่งห้ามมิให้ให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 33 วรรคสาม หรือตามมาตรา 33 วรรคห้า แล้วแต่กรณี หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภายหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งตามมาตรา 33 วรรคหก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 44/1 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33/1 วรรคหนึ่ง หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภายหลังจากมีคำสั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียน	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
ตามมาตรา 33/1 วรรคสี่ หรือวรรคแปด แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 45 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 34 หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์ในระหว่างที่มีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือภายหลังจากมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของ คณะกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ ไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 45/1 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบ การพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลโดยไม่ได้รับ ใบอนุญาตตามมาตรา 34/4 หรือประกอบธุรกิจบริการ เกี่ยวกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ในระหว่างที่มีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือภายหลังจาก มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของคณะกรรมการหรือ คณะกรรมการตามมาตรา 34/4 วรรคสอง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ	
มาตรา 46 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติ ไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย	

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	บทเฉพาะกาล
	<u>มาตรา 59 ให้สำนักงานจัดทำร่างกฎกระทรวงตาม</u> <u>มาตรา 57 วรรคสาม เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ</u> <u>ในหลักการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่</u> <u>พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่</u> <u>กฎกระทรวงดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับเมื่อพระราชบัญญัตินี้</u> <u>มีผลใช้บังคับแล้ว</u>
	<u>มาตรา 60 ให้สำนักงานจัดทำร่างประกาศตาม</u> <u>มาตรา 55 ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่</u> <u>วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</u> <u>แต่ประกาศดังกล่าว ต้องไม่ใช้บังคับก่อนวันที่</u> <u>พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</u>
	<u>มาตรา 61 นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดา</u> <u>กฎหมายใดที่พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทาง</u> <u>อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่า</u> <u>กฎหมายนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะเท่าที่มี</u> <u>บทบัญญัติเกี่ยวข้องรองรับ</u>
	<u>มาตรา 62 ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการธุรกรรม</u> <u>ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีใบอนุญาตตามพระราชกฤษฎีกา</u> <u>ว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบ</u> <u>การพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลที่ต้องได้รับ</u> <u>ใบอนุญาต พ.ศ. 2565 ซึ่งออกตามความในมาตรา 34/4</u> <u>แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์</u> <u>พ.ศ. 2544 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วย</u> <u>ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 อยู่ใน</u> <u>วันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเป็นบริการ</u> <u>ที่อาจขอรับการรับรองจากสำนักงานตามมาตรา 55 ได้</u> <u>ให้ถือว่าได้รับการรับรองตามมาตรา 55 แล้ว และให้</u>

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
	สำนักงานดำเนินการเผยแพร่รายชื่อของผู้ประกอบธุรกิจ รายเหล่านั้นตามมาตรา 57 ด้วย
	มาตรา 63 ให้พระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจ บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 ซึ่งออกตามความในมาตรา 32 วรรคหนึ่ง และมาตรา 33 วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 และมาตรา 34/2 (1) แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ยังคงใช้บังคับอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการตรากฎหมาย เกี่ยวกับธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขึ้นใช้บังคับ <u>บรรดาหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชกฤษฎีกาการประกอบ ธุรกิจแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการร่วมระหว่าง หน่วยงานของรัฐตามมาตรา 34 แห่งพระราชกฤษฎีกา การประกอบธุรกิจแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565</u>

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 1.2 สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

2.1 กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น อาทิ

- 2.1.1 กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมที่ดิน
- 2.1.2 กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร
- 2.1.3 กระทรวงพาณิชย์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 2.1.4 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการการรักษา

ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

- 2.1.5 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2.1.6 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นต้น

2.2 รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา อาทิ

- 2.2.1 ธนาคารออมสิน
- 2.2.2 ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.)
- 2.2.3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- 2.2.4 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank)
- 2.2.5 การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)
- 2.2.6 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)
- 2.2.7 การประปานครหลวง (กปน.)
- 2.2.8 การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)
- 2.2.9 การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.)
- 2.2.10 การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.)
- 2.2.11 การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.)
- 2.2.12 บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น

2.3 องค์การมหาชนที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา อาทิ

- 2.3.1 สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
- 2.3.2 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (สคส.) เป็นต้น

2.4 หน่วยงานของรัฐสภา

2.4.1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2.4.2 สำนักงานเลขาธิการสำนักงานวุฒิสภา

2.5 หน่วยงานของศาล ได้แก่

2.5.1 สำนักงานศาลยุติธรรม

2.5.2 สำนักงานศาลปกครอง

2.5.3 สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

2.5.4 กรมพระธรรมนูญ

2.6 สำนักงานอัยการสูงสุด

2.7 สภานายความ

2.8 หน่วยงานขององค์กรอิสระ

2.8.1 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2.8.2 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

2.8.3 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

2.8.4 สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

2.8.5 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

2.9 สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย

2.10 ธนาคารและสถาบันการเงิน

2.10.1 ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.10.2 ธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ภายใต้กำกับธนาคารแห่งประเทศไทย อาทิ

(1) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

(2) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

(3) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

(4) ธนาคารทหารไทยธนชาติ จำกัด (มหาชน)

(5) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

(6) ธนาคาร ซิตี้แบงก์ เอ็น. เอ.

(7) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)

(8) ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)

(9) ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)

(10) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

- 2.11 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- 2.12 สมาคมธนาคารไทย
- 2.13 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และ หอการค้าไทย
- 2.14 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 2.15 สมาองค์กรของผู้บริโภค
- 2.16 มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค
- 2.17 ผู้ประกอบธุรกิจบริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ผู้ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล องค์กรเอกชนที่เป็นสื่อกลางในการส่ง รับ หรือเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ
 - 2.17.1 สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย
 - 2.17.2 สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย
 - 2.17.3 สมาคมเทคโนโลยีสารสนเทศไทย
 - 2.17.4 สมาคมการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจท่องเที่ยว
 - 2.17.5 สมาคมการค้าสตาร์ทอัพไทย
 - 2.17.6 สมาคมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไทย
 - 2.17.7 สมาคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศไทย
 - 2.17.8 บริษัท เนชั่นแนลดิจิทัลไอดี จำกัด
 - 2.17.9 สมาคมเทคโนโลยีดิจิทัลไทย
 - 2.17.10 สมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
 - 2.17.11 สมาคมฟินเทคประเทศไทย
 - 2.17.12 บริษัท ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลไทย จำกัด เป็นต้น

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนด
 - 1.1) วัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัตินี้
 - 1.2) ข้อยกเว้นของการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัตินี้
 - 1.3) ให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมทุกประเภทตามกฎหมายทุกฉบับ
- ทั้งที่เป็นธุรกรรมระหว่างเอกชนกับเอกชนหรือเป็นธุรกรรมระหว่างเอกชนกับรัฐ ตลอดจนการกำหนดข้อยกเว้น (ร่างมาตรา 4 มาตรา 5 และมาตรา 6)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดผลทางกฎหมายของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่หากไม่ได้กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นกรณีเฉพาะ ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นที่ว่าด้วยการนั้น (ร่างมาตรา 7)

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทนิยามตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ “ธุรกรรม” “อิเล็กทรอนิกส์” “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” “ข้อความ” “ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” “ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” “ข้อมูลชีวภาพ” “เจ้าของลายมือชื่อ” “ตราประทับอิเล็กทรอนิกส์” “ระบบข้อมูล” “ที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์” “ระบบอัตโนมัติ” “ผู้ส่งข้อมูล” “ผู้รับข้อมูล” “บุคคลซึ่งเป็นสื่อกลาง” “บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” “อัตลักษณ์” “การพิสูจน์ตัวตน” “สิ่งที่ใช้ยืนยันตัวตน” “การยืนยันตัวตน” “ตราสารเปลี่ยนมือ” “ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์” “บริการระบบตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์” “สำนักงาน” “ผู้อำนวยการ” และ “รัฐมนตรี” (ร่างมาตรา 8)

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยบททั่วไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้ อาทิ

4.1) ผลผูกพันและมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมายแก่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นโดยถูกต้องตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีสถานะเช่นเดียวกับเอกสารหรือพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่น

4.2) ให้ในการพิจารณาของศาล หากมีผู้โต้แย้งความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้โต้แย้งเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์และออกค่าใช้จ่ายในการพิสูจน์ และศาลอาจจัดทำบัญชีพยานผู้เชี่ยวชาญที่สามารถแสดงความเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ เป็นต้น (หมวด 1 บททั่วไป ร่างมาตรา 10 ถึงร่างมาตรา 26)

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยการแสดงเจตนา การรับและส่งข้อมูล และการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ อาทิ

5.1) ให้การแสดงเจตนาของบุคคลอาจทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ และบุคคลใดจะปฏิเสธผลผูกพันหรือผลบังคับทางกฎหมายของการแสดงเจตนา โดยอ้างเพียงเพราะเหตุที่ได้ทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้

5.2) ข้อสันนิษฐานทางกฎหมายในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลได้รับแจ้งจากผู้รับข้อมูลว่าได้รับข้อมูลแล้ว ให้ถือว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ได้รับมา เป็นต้น (หมวด 2 การแสดงเจตนา การรับและส่งข้อมูล และการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ ร่างมาตรา 27 ถึงมาตรา 43)

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ อาทิ

6.1) ให้ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์มีผลบังคับตามกฎหมายเช่นเดียวกับตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสาร ผู้ใดจะปฏิเสธผลผูกพันทางกฎหมายของตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เพียงเพราะเหตุที่ได้ทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้

6.2) ลักษณะของตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์

6.3) ให้การจัดทำตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้แทนตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสาร หรือการจัดทำตราสารเปลี่ยนมือที่เป็นเอกสารเพื่อใช้แทนตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ ต้องใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้โดยมีข้อความครบถ้วนถูกต้องและต้องดำเนินการด้วยวิธีที่กำหนดไว้ เป็นต้น (หมวด 3 ตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ ร่างมาตรา 44 ถึงร่างมาตรา 50)

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ

7.1) ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บริการพิสูจน์หรือยืนยันตัวตนของบุคคล บริการการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ บริการประทับเวลาและวันที่ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ บริการรับ ส่ง หรือจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บริการจดทะเบียนหรือรับรองเว็บไซต์ หรือโดเมนเนม บริการระบบตราสารเปลี่ยนมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือบริการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

7.2) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องดำเนินการ เป็นต้น (หมวด 4 บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ร่างมาตรา 51 ถึงร่างมาตรา 58)

8. ท่านเห็นว่าในปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการหรือมีผลกระทบต่อประชาชน หรือมีความไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมหรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ จะแก้ไขปัญหานั้นได้หรือไม่ เพียงใด

9. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

หากท่านประสงค์แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม สามารถส่งข้อมูลได้ที่

Section77.6@parliament.go.th